

Vergaderjaar 1983–1984

18 121

Wijziging van de indeling in tariefgroepen in de inkomsten- en de loonbelasting en wijziging van de inkomstenstoe rekening voor gehuwde belastingplichtigen in de inkomstenbelasting alsmede aanpassing van een aantal andere wetten

Nr. 44

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 november 1983

Tijdens de openbare behandeling van wetsontwerp 18 121 op 15 november jl. merkte het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de heer Van der Spek, op dat van zijn vragen er verschillende door mij niet waren beantwoord. Ik heb daarop de toezegging gedaan deze vragen alsnog schriftelijk te beantwoorden.

Bij het nalezen van het stenografische verslag van hetgeen de heer Van der Spek in tweede termijn naar voren heeft gebracht is mij evenwel gebleken dat zijn vragen voor het overgrote deel, hetzij in het antwoord van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mevrouw Kappeyne van de Coppello, die in de tweede termijn na mij heeft gesproken, hetzij in mijn antwoord in die termijn aan de orde zijn geweest, zij het dat daarbij niet steeds de naam van de heer Van der Spek is genoemd. Dit betreur ik.

Voor de goede orde vermeld ik hierna in het kort de vindplaats van de gegeven antwoorden op de door de heer Van der Spek in tweede termijn gestelde vragen. Waar nodig geef ik nog een nadere uiteenzetting.

Op de opmerkingen met betrekking tot een regeling voor de kosten van kinderopvang voor ongehuwd samenwonende belastingplichtigen die buitenshuis werken en de rol van het – ook na 1 januari 1984 nog bestaande – progressievoordeel voor deze belastingplichtigen is ingegaan op de bladzijden 253 tot en met 259 van het stenografische verslag van de vergadering van de Tweede Kamer op 15 november jl.

Het antwoord op de vragen inzake het regeringsstandpunt met betrekking tot het rapport van de interdepartementale coördinatiecommissie emancipatiebeleid en dat op die over het aantal gehuwde vrouwen voor wie de schokeffecten werkelijk gevolgen zullen hebben zijn te vinden op de bladzijden 274 en 275 onderscheidenlijk 270 tot en met 273 van dat verslag.

De heer Van der Spek heeft voorts een vraag gesteld over de criteria die naast de wijze waarop wordt voorzien in huisvesting en voeding van belang zijn voor de begrippen «gezamenlijke huishouding» en «voor zich alleen een huishouding voeren». In mijn betoog in tweede termijn over een aantal casusposities heb ik die criteria naar mijn oordeel aangeduid. Ik herinner aan het geval van de vier dagen buitenshuis studerende belastingplichtige jonger dan 27 jaar. Indien voor de toekenning van de alleenstaande-toeslag niet de leeftijdsgrens van 34 jaar zou gelden zou in zulk een

geval niet alleen de wijze waarop hij voorziet in huisvesting en voeding van belang zijn, doch tevens de mate waarin hij daarbij van zijn ouders afhankelijk is. Voorts herinner ik aan de casus van de ongehuwde zeeman. In dat geval speelt voor de toekenning van de bijna-alleenverdiener-toeslag of de alleenverdiener-toeslag niet alleen de wijze waarop wordt voorzien in huisvesting en voeding een rol doch tevens de feitelijke vervulling van een «zorgplicht» ten opzichte van een partner aan de wal.

Deze criteria zijn het dan ook die een rol spelen in de door de heer Van der Spek genoemde casuïstiek van belastingplichtigen die vier dagen per week een gezamenlijke huishouding voeren en van de student die de weekends niet doorbrengt op zijn studeeradres. Zoals ook blijkt uit het gestelde ten aanzien van de casuïstiek op de bladzijden 191 tot en met 200 van het stenografische verslag zal, los van verdere concrete gegevens over de feitelijke verhoudingen in zulke gevallen, door mij geen ondubbelzinnig en concreet antwoord te geven zijn.

Voor het antwoord op de vraag van de heer Van der Spek inzake het niet verlenen van de (bijna-)alleenverdiener-toeslag aan een belastingplichtige die eerst vijf maanden met de één een gezamenlijke huishouding voert en vervolgens vijf maanden met een ander een gezamenlijke huishouding voert, zij verwezen naar de bladzijden 226 en 227 van het stenografische verslag.

Het kenschetsen door mij van de mogelijke gevolgen van het geheel loslaten van een leeftijdsgrens voor de alleenstaande-toeslag als «dubbele fiscale erkenning» is – ik geef dit de geachte afgevaardigde toe – niet erg gelukkig. Het zou beter zijn geweest te spreken van een erkenning van een draagkrachtfactor bij twee verschillende belastingplichtigen.

Op het punt van de woonlasten van alleenstaanden heeft de heer Van der Spek niet alleen vragen gesteld maar ook een motie ingediend. Naar mijn mening vindt zijn stelling dat de woonlasten per persoon voor alleenstaanden gemiddeld aanzienlijk hoger zijn dan voor personen die gezamenlijk een woning bewonen, in het wetsontwerp erkenning door het aan alleenstaanden, zij het boven een bepaalde leeftijdsgrens, verlenen van de alleenstaande-toeslag. Voor het overige moge ik verwijzen naar hetgeen ik in eerste termijn ter zake al naar voren heb gebracht (blz. 424–425 van het stenografische verslag van de vergadering van de Tweede Kamer op 10 november jl.).

In zijn algemeenheid kan ik geen antwoord geven op de vraag hoe groot het «kortingsbedrag» (de tax-credit) zou moeten zijn in een heffingssysteem voor de loon- en inkomstenbelasting waarbij geen belastingvrije sommen zouden gelden en waarbij uitkering zou moeten plaatsvinden van het kortingsbedrag voor zover dit de naar de maatstaf van het inkomen te berekenen belasting zou overtreffen. Dit staat los van mijn kritiek op een tax-creditsysteem als zodanig. De hoogte van zo'n kortingsbedrag hangt namelijk af van verschillende factoren. De meest essentiële factoren zijn of het kortingsbedrag zou moeten gelden voor iedereen, ongeacht de leeftijd, dus ook voor (jonge) kinderen, en hoe de samenhang wordt geregeld met voorzieningen in de kosten van bestaan waarbij meer in het bijzonder valt te denken aan de regelingen inzake kinderbijslag en studiefinanciering. Daarbij komt dan nog de in zo'n heffingssysteem te hanteren tarieflijn. Niettemin bestaat bij mij de voorlopige indruk dat, ook al wordt rekening gehouden met de zo juist geschetste samenhangen, de door de heer Van der Spek verrichtte schatting van zo'n algemeen kortingsbedrag, te weten tegen de f 3000, aanmerkelijk – zeer globaal benaderd zo'n f 1000 – te hoog is.

Een eventuele afschaffing van het vastrecht bij gas- en elektriciteitsgebruik, waarom de geachte afgevaardigde heeft gevraagd, zou naar mijn oordeel geen wezenlijke invloed hebben op de relatieve draagkrachtposities van alleenstaanden en niet-alleenstaanden. In de memorie van antwoord (blz. 20) is al aangegeven, dat ik de mogelijkheid in hoge mate hypothetisch acht om de economische schaalvoordelen die samenhangen met het voeren van een gezamenlijke huishouding te neutraliseren.

De staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning